

III. Morfológia (Tvaroslovie)

-ovládať delenie slov podľa významu: gramatický a vecný, jednovýznamové a viacvýznamové, jednoslovné a združené pomenovania.
-rozoznať príslovia, porekadlá, prirovnania.
-poznať a charakterizovať nepriame pomenovania: metaforu, metonymiu, personifikáciu.
-charakterizovať homonymá, synonymá, antonymá (opozitá).
-ovládať a vysvetliť pojmy: základné slovo, odvodené slovo, základ slova, predpona, prípona.
-ovládať tvorenie podstatných mien, prídavných mien, slovies predponou a príponou, tvorenie zdobnením a zveličujúcich slov príponou a bezpríponové tvorenie slov (podstatných mien od predponových slovies), tvorenie slov s opačným/protikladným významom predponami ne-, bez-, tvorenie prísloviek spôsobu od akostných mien, tvorenie skratiek, skratkových slov, značiek.
-ovládať tvorenie slov skladaním.
-poznať a vedieť pracovať s pravopisným, výslovnostným, výkladovým, synonymickým, frazeologickým, slangovým slovníkom, slovníkom cudzích slov

-ovládať delenie slovných druhov podľa troch hľadísk: vecný význam (plnovýznamové – neplnovýznamové), ohybnosť (ohybné – neohybné), vetnočlenská platnosť
-vedieť skloňovať podstatné mená, určovať gramatické kategórie všeobecné – vlastné, konkrétne – abstraktné (rod, pád, číslo, vzor) a určiť plnovýznamovosť. Skloňovať pomnožné podstatné mená, zdomácnené cudzieho pôvodu, nepravidelné ženského rodu: mat, pani, gazdiná. Poznať dvojtvary G sg. mužského rodu a G pl. ženského rodu. Skloňovať neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na -l, -r. Určiť podstatné meno v jednoduchej vete ako vetný člen. Rozoznať cudzie nesklonné podstatné mená jednotlivito aj v texte. Ovládať písanie i/í, y/ý v pádových príponách podstatných mien.
-poznať výnimky z rytmického krátenia pri skloňovaní podstatných mien. (Vzor dlaň: G pl. – básní, vzor vysvedčenie: N až I sg. a pl. – prútie.)
-ovládať delenie prídavných mien, správne tvoriť vzťahové a privlastňovacie prídavné mená z vlastných podstatných mien, vedieť skloňovať, stupňovať (jednoduchým a opisným spôsobom. Poznať pravidelné a nepravidelné stupňovanie) a určovať gramatické kategórie prídavných mien (druh, rod, pád, číslo, vzor). Vedieť pravopis pádových prípon prídavných mien. Určovať prídavné mená v jednoduchej vete ako vetný člen.

IV. Syntax (Vetná skladba)

-poznať výnimky z rytmického krátenia pre skloňovaní prídavných mien. Vzor pávi
-ovládať delenie zámen, vedieť zámená skloňovať, určovať gramatické kategórie (rod, číslo, pád). Poznať základný/slovníkový tvar zámen – N Sg. Vedieť ho utvoriť. Poznať nesklonnosť privlastňovacích zámen: jeho, jej, ich. Poznať kratšie a dlhšie tvary osobných zvrtných zámen. Správne používať privlastňovacie zámeno svoj.

4.2 Poznať výnimky z rytmického krátenia zámen (neurčité zámená s časticou nie: niečí, niekým).

-ovládať delenie čísloviek na určité a neurčité, na základné, skupinové, radové, násobné, druhové. Určovať druh, uviesť príklad. Poznať a ovládať skloňovanie čísloviek. Určovať gramatické kategórie čísloviek (druh, rod, pád, číslo). Poznať nesklonnosť skupinových čísloviek. Správne písať jednoduché a zložené tvary základných a radových čísloviek slovom a číslicou. Vedieť určovať číslovky v jednoduchej vete ako vetný člen. Ovládať pravopis základných, radových a násobných čísloviek.

-poznať výnimky z rytmického krátenia čísloviek. (V násobných číslovkách tisícnásobný, tretíkrát, druhýkrát).

-ovládať delenie slovies na zvrtné – nezvrtné, plnovýznamové – neplnovýznamové, ne určité a neurčité. Vedieť rozoznať jednoduchý a zložený slovesný tvar. Vedieť určovať plnovýznamové slovesá (činnostné – stavové, predmetové – bezpredmetové, prechodné – neprechodné). Poznať neplnovýznamové slovesá, ich postavenie vo vete. Pri neurčitých slovesných tvaroch ovládať delenie na neurčitok, prechodník, činné prídavné prítomné, trpné prídavné, slovesné podstatné meno (prídavné minulé a prechodník). Vedieť určovať gramatické kategórie (osoba, číslo, čas, spôsob, slovesný rod a slovesný vid).

-poznať výnimky z rytmického krátenia pri slovesách v súlade s učivom (napr. zmúdrať, hlásia).

-ovládať podstatu plnovýznamovosti, neohybnosti a vetnočlenskej platnosti prísloviak.

Ovládať delenie prísloviak na miesta, času, spôsobu a príčiny. Určovať jednotlivu, v texte, uviesť príklad. Ovládať stupňovanie prísloviak spôsobu. Vedieť odlišiť vo vete príslovku od druhotných predložiek a častíc.

8.1 Ovládať podstatu neplnovýznamovosti a neohybnosti predložiek. Určiť väzbu predložky a daným pádom na konkrétnych príkladoch. Správne používať predložkové spojenia a vokalizáciu predložiek.

-ovládať delenie spojok na priraďovacie, podraďovacie. Ovládať písanie čiarky v súvetí.

-ovládať podstatu neplnovýznamovosti a neohybnosti častíc. Vedieť vyhľadať častice v texte. Vedieť odlišiť častice od prísloviak a druhotných predložiek.

-ovládať podstatu neplnovýznamovosti a neohybnosti citoslovie. Rozoznať v texte citoslovie ako slová citu, vôle a rôznych zvukov.

-charakterizovať jednoduchú vetu. Vymenovať základné a rozvíjacie vetné členy (prísudok, podmet, predmet, príslovkové určenie miesta, času, spôsobu a príčiny, prívlastok zhodný a nezhdný, prístavok). Určovať ich v jednoduchej vete. Ovládať delenie vetných členov (holý, rozvítý, viacnásobný). Charakterizovať a určovať vetné sklady (prisudzovací, priraďovací, určovací).

SLOHOVÁ ČASŤ

- ovládať delenie viet podľa obsahu a členitosti. Vedieť ich tvoriť a určovať.
- ovládať interpunkciu jednoduchej vety.
- poznať členenie vety na východisko a jadro výpovede. Poznať ich poradie v pokojnom a vo vzrušenom prejave. Poznať významové, gramatické a rytmické činitele slovosledu.
- Poznať umiestnenie prísloviak vo vete. Vedieť upraviť poradie slov vo vete a upraviť poradie viet v texte.
- odlíšiť jednoduchú vetu od súvetia. Ovládať delenie jednoduchého súvetia na priraďovacie a podraďovacie. Poznať základy interpunkcie pri písaní priraďovacieho a podraďovacieho súvetia.
- odlíšiť zložené súvetie od jednoduchého a jednoduchého súvetia a jednoduchej vety.
- charakterizovať zložené súvetie. Uviesť príklady. Určiť počet viet v zloženom súvetí s odlišením hlavných a vedľajších viet. Ovládať základy interpunkcie pri písaní zloženého súvetia.
- poznať spôsoby vyjadrovania záporu v slovenčine.

- vedieť charakterizovať, rozdeliť a poznať funkciu jazykových štýlov.
- poznať slohové útvary informačného slohového postupu. Poznať rozdiel medzi oznámením a správou.
- vedieť vypísať tlačiva (poštovú sprievodku, poštovú poukážku, telegram, korešpondenčný lístok, dotazník, prihlášku), napísať objednávku, žiadosť, životopis, súkromný a úradný list. Správne písať zámená v liste.
- poznať hlavné znaky opisného slohového postupu (obsahové, kompozičné, jazykové), poznať slohové útvary opisného slohového postupu.
- poznať hlavné znaky rozprávacieho slohového postupu (obsahové, kompozičné, jazykové), poznať slohové útvary rozprávacieho slohového postupu.
- poznať podstatu cieleného rozhovoru (interview). Simulovať interview (oslovenie, kontakt, otázky, poďakovanie, ukončenie).
- poznať odlišnosti rozprávacieho a opisného slohového postupu.
- poznať hlavné znaky výkladového slohového postupu (obsahové, kompozičné, jazykové), poznať slohové útvary výkladového slohového postupu

LITERATÚRA

I. Všeobecne o literatúre

II. Literárne druhy

III. Literárne žánre

IV. Štruktúra literárneho diela Kompozícia

V. Štylistika literárneho diela

VI. Metrika

Žiak má vedieť:

-rozdiel medzi fikciou v literárnom diele a literatúrou faktu.

-fantázia a fantastika v literatúre.

-epický príbeh vo viazanej umeleckej reči.

-ovládať pojmy lyrika, epika, dráma.

-znalosť literárno-teoretických pojmov aplikovať v práci s konkrétnym literárnym textom.

-poznať literárne žánre, zaradiť ich k príslušnému literárnemu druhu.

-vedieť zaradiť literárne ukážky k náležitému žánru (lyrickému, epickému, dramatickému)

-porovnávaním literárnych ukážok definovať ich charakteristické (spoločné a odlišné) znaky.

-tvoriť príklady na jednotlivé literárne žánre. Tvoriť vlastné slohové práce, ktoré budú mať podobu určitého literárneho žánru.

-poznať základy kompozície literárneho diela.

-jednoducho slovne interpretovať literárne pojmy a správne ich používať pri práci s literárnym textom.

-ovládať literárnu terminológiu, vedieť definovať umelecké štýlové prostriedky.

-pri práci s literárnym textom identifikovať prebraté umelecké štýlové prostriedky,

-vedieť ich presne pomenovať.

-samostatne tvoriť umelecké štýlové prostriedky a tvorivo ich využívať vo vlastných písomných a ústnych prejavoch.

-orientovať sa v základných pojmoch metriky, bezpečne poznať a charakterizovať pojmy. Poznať rým striedavý, združený, obkročný. Rozlišovať sylabický veršový systém, poznať voľný verš, sonet ako lyrickú básnickú formu.

